

AZ EGYES FONTOS TISZTSÉGEKET BETÖLTŐ SZEMÉLYEK ELLENŐRZÉSÉRŐL SZÓLÓ 1994. ÉVI XXIII. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT ÁLTALÁNOS VITÁJA – 1996. FEBRUÁR 6.

DR. KÖVÉR LÁSZLÓ, a Fidesz-Magyar Polgári Párt képviselőcsoportja vezérszónoka:

Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Kevés lehangolóbb dolog létezik, mint az a munka, amelynek újra és újra nekifeszül az ember csak azért, hogy aztán újra és újra erőfeszítéseinek hiábavalóságáról bizonyosodhassék meg.

Immár a második demokratikusan választott parlament félidejéhez közeledve, visszatekintve az elmúlt öt és fél évre, kevés vita volt e Ház falai között, amely kisebb lelkesedést váltott volna ki a képviselőkből, mint ennek a törvényjavaslatnak a vitája. Harmadszorra rugaszkodik neki az Országgyűlés az úgynevezett III/III-as törvényjavaslatnak 1991 és 1993 októbere után.

Mi az oka annak, hogy a törvényhozás hatodik éve küzd sikertelenül egy olyan problémával, amelyet a térség többi országában már évekkel ezelőtt így vagy úgy, ilyen vagy olyan sikerrel, de megoldottak.

A belügyminiszter úr megtisztelt azzal, hogy expozéjában rám hivatkozott, ha megengedik, hasonló tartalommal idéznék az úgynevezett III/III-as törvényjavaslat első vitájában 1991-ben a Fidesz vezérszónokaként elmondott beszédemből:

"Azt hiszem, olyan feladat elé állította magát a tisztelt Ház, amelyet nem biztos, hogy meg tud oldani, sőt az is lehetséges, hogy olyan feladvány előtt áll, amelynek egyszerűen nincsen megoldása. Én a magam részéről azt hiszem, hogy jó megoldása ennek a problémának semmiképpen sem létezik, meg kell elégednünk a legkevésbé rossz kiválasztásával."

Az Alkotmánybíróság idevonatkozó ítélete szerint abbéli próbálkozásunk, hogy legalább a legkevésbé rossz megoldást kiválaszthassuk és megtaláljuk, az 1994-ben elfogadott törvény tekintetében több ponton kudarcot vallott.

A feladat nehézségén túl egyik fontos oka a sikerte-lenségnek, hogy mint ahogy ezt szintén elmondtuk már az első vitában, az Országgyűlés elszalasztotta a rend-szerváltozás kedvezőnek tűnő első pillanatait, s ez a halogatás lassan a törvényjavaslat lelkét, a morális megalapozottságot lúgozza ki. De talán a halogatás sem volt véletlen, fakadt ez a rendszerváltoztató politikai erők egymás iránti bizalmatlanságából, a kölcsönös lojalitás minimumának a hiányából, azaz soha sem volt meg egy jó törvény elfogadásához és annak végrehajtásához az ehhez elengedhetetlen elégséges mértékű társadalmi és politikai egyetértés. Természetesen a felelősségünk közös még akkor is, ha ennek a megoszlásáról eltérőek a vélemények.

Tisztelt Képviselőtársaim! Itt fekszik hát előttünk a T/1805. számon beterjesztett törvényjavaslat, amely e tárgyban immár a hetedik javaslat. Forgatjuk, s rosszkedvünk egyre fokozódik. Azt hiszem, hogy szemben az eddigi próbálkozásokkal, erről a javaslatról már senki sem gondolja, hogy fontos lenne, hogy valami magasztos cél érdekében született volna meg, hogy valamely létező problémának a megoldására fogalmazták volna meg az előterjesztői. Hacsak nem azt tekintjük pusztán létező problémának, hogy az Alkotmánybíróság mulasztásos alkotmánysértésben marasztalta el a parlamentet, és az ennek

orvoslására kitűzött határidő négy hónappal ezelőtt lejárt. Sokkal inkább támad az a gyanúja az embernek, hogy itt valaminek az elsikkasztásáról van szó.

Vajon kedvezőbbek-e a feltételek ma egy jó törvény elfogadására, mint korábban voltak? Nem, tisztelt képviselőtársaim. 1993 vége óta további két év telt el. A meg-élhető körülmények drámai romlása, gázáremelések, gyógyszerár-emelések, önkormányzati csődök közepette jószérivel már csak az újságírókat és néhány valahai megfigyelt, minőségükben érintett értelmiségit hozza lázba a javaslat körül kibontakozó vita. Különben is kit érdekel ma már a múlt úgynevezett lezárása, amikor négy év intermezzo után a szemünk láttára gyógyul be az a karcolás, amelyet a Kádár-rendszeren az 1990. évi szabad választások ejtettek. Az alighogy megalakult Fideszt betiltani igyekvők magas állami hivatalnokok lettek, mint ahogyan a független lapok egykori cenzorai is, igaz, kis vállalkozói kitérével immár a szakma hiteles képviselőiként mindezt a liberális kultúrpolitika nagyobb dicsőségére.

Soha senki által demokratikusan meg nem választott miniszterelnökből haláláig hithű, rendszerváltozást elvető pártfőtitkárból pedig a rendszerváltozás motorja, akit a Magyar Köztársaság demokratikusan választott kormánya hivatalosan elsirat úgymond az európaiság és a tárgyilagosság jegyében, miközben az 1995. évi átalakulás egyik valódi vezéregyéniségét, az első szabadon választott kormány miniszterelnökét kiretusálják a történelemkönyvekből.

Belügyminiszter úr szavaira itt most csak azt a költői kérdést tenném fel: vajon tényleg mindannyian emlékszünk, hogy mit akartunk 1990-ben, és vajon ugyanarra emlékszünk? Azt hiszem, hogy nem, mert hogyha ugyan-arra emlékeznénk, akkor valószínűleg egy oldalon ülnénk ma ebben a Házban.

A társadalmi és politikai egyetértésből szemléletes képet ad az, hogy a sajtótudósítások szerint a belügyminiszter, akinek neve alatt az előterjesztés fut, maga sem ért egyet saját javaslatával, ahogy ez itt már többször elhangzott, valamint az a professzionálisan szervezett és időzített sajtókampány, amelyet ez ügyben a kisebbik koalíciós párt szatellit szervezetének képében saját kormánya ellen szervezett.

Ami pedig a jogilag még elfogadható, legkevésbé rossz megoldásokat illeti, az Alkotmánybíróság ítélete után, ami eddig talán világosnak tűnt, ma már az is zavaros. Ezt távolról sem az Alkotmánybíróság amúgy is teljesen értelmetlen kritizálásának szándékával mondom, csupán a tények rögzítése kedvéért.

Erre az alkotmánybírósági ítéletre hivatkozva állítja ugyanis az előterjesztő az indoklásban, hogy noha az Alkotmánybíróság ítélete az átvizsgálandók köréről szólva annak tágítását és szűkítését egyaránt lehetségesnek és alkotmányosnak tartja amennyiben az egységes alkotmányos ismérv alapján történik, valójában csak e kör szűkítése oldható meg alkotmányosan.

Nyilvánvaló, hogy vagy az Alkotmánybíróság ítélete, vagy pedig e törvényjavaslat indoklása nem állja meg a helyét. Az indoklás a vizsgált személyi kör meghatározásával kapcsolatosan lefolytatott elemzésekről szól, a képviselőket azonban nem fárasztották azzal, hogy megismertessék velük ezeket az állítólagosan létező elemzéseket. Viszont a sajtóban megjelent nyilatkozatokkal jó előre igyekeztek felkészíteni mindenkit, hogy az átvizsgálandók körének szűkítése várható. Előrevetítette mindezt Balsai István képviselőtársunk hasonló tárgyú törvényjavaslatának kormányparti fogadtatása is.

A magam részéről megértem ezt a kormányt, tőle az ellenkező irányú buzgalom lett volna meglepő, hiszen az őszi nagytakarítás frappírozó személycseréit lebonyolítva immár mindenhol az ő megbízható emberei ülnek. Minek kellene hát őket tömegesen vegzálni holmi átvilágítással? Csak nem zaklatjuk fel mondjuk a Vox Populi vagy a Vörös Futár szerkesztőségét hogy most szándékosan kitalált nevekkal példálózzak, amikor így is vagy éppen így írják és mondják azt, ami a kormány és pártjainak érdekei szerint való.

Sok mindenki jogáról esett már itt szó és az újságok hasábjain is. De vajon ezek mellett elvitatható-e bármely állampolgár joga arra, hogy tudja, kik írják neki a napi használatra szóló úgynevezett igazságokat a gondosan szerkesztett hírek mellé. Elvitatható-e a polgár joga arra, hogy ügyében olyan bíró ítélkezzen, aki arra méltó, hogy olyan ügyvédet bízson meg ügyeinek vitelével, aki a múltban biztosan nem élt vissza az ügyfelei által reábizott titkokkal?

Elvitatható-e bármely hívő joga, hogy tudja, ki az, akinek gyón, aki neki az igét hirdeti. De vajon elvitatható-e egy párt joga arra, hogy tudja, kik ülnek legszűkebb döntéshozatali testületeiben vagy hivatalának bizalmi pozícióiban? S elvitatható-e bármely kormány joga arra, hogy mielőtt kinevez vagy kitüntet valakit, legalább ahhoz az információhoz jogszerűen hozzájuthasson, hogy kiszemeltje őrnagyi vagy ezredesi rangban szolgált-e a III-as főcsoportfőnökségnél?

Tisztelt Ház! Monostori úr, a nemzetbiztonsági bizottság SZDSZ-es tagja az imént azt mondta, hogy az átvizsgálások körének megállapítása nem alkotmányossági, hanem politikai kérdés. Felszólalásommal én is éppen erre kívántam rámutatni: politikai kérdés, amelyet a kormány a saját politikai érdekeinek megfelelően döntött el.

Megítélésünk szerint a törvényjavaslat legfontosabb módosítása az átvilágítandók hatályos törvényben szereplő körének olyan mérvű leszűkítése, amely már szinte végképp értelmetlenné teszi az egész törvényt. Éppen ezért ezt a törvényjavaslatot ebben a formájában a Fidesz-Magyar Polgári Párt határozottan elveti. Köszönöm figyelmüket. (Taps az ellenzéki pártok soraiban.)